PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2021/1877

od 22. listopada 2021.

o okviru za mjere uključivanja u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti 2021.–2027.

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 165. stavak 4. i članak 166. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/817 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 ([1]), a posebno njezin članak 15.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2018/1475 i (EU) br. 375/2014 ([2]), a posebno njezin članak 16. stavak 2.,

budući da:

(1) Europsko vijeće u nekoliko je prilika izrazilo potrebu za jačanjem i proširenjem programa Erasmus+. Nadalje, tijekom savjetovanja o evaluaciji programa Erasmus+ u sredini programskog razdoblja (2014.–2020.) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), i o programu kojim bi se zamijenio taj program ([4]), utvrđena je potreba za kontinuitetom opsega, strukture i mehanizama provedbe programa Erasmus +. Istodobno je utvrđena potreba za nizom poboljšanja, primjerice da program Erasmus+ bude uključiviji, jednostavniji i lakše izvediv za korisnike.

(2) I Uredbom o Erasmusu+ i Uredbom o Europskim snagama solidarnosti predviđa se da Komisija izradi okvir mjera za uključivanje osoba s manje mogućnosti ([5]). Uzimajući u obzir sličnosti programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti kad je riječ o nekim ciljnim skupinama na koje se odnose (osobe s manje mogućnosti u programu Erasmus+ i mladi s manje mogućnosti u programu Europske snage solidarnosti), zajedničku prirodu provedbenih struktura dvaju programa i sličnosti u strukturi financiranja, trebalo bi uspostaviti zajednički okvir za mjere uključivanja.

(3) Pri izradi okvira za mjere uključivanja trebala bi se uzeti u obzir područja intervencije za globalne izazove utvrđena u Prilogu III. točki 4. Uredbe (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]), kao i Plan rada Europske unije u području sporta (2021.–2024.). Organizacije kao što su subjekti koji primaju bespovratna sredstva na temelju programâ imaju glavnu ulogu u ostvarenju uključivanja, pogotovo s obzirom na organizacijski razvoj, stjecanje i izgradnju kapaciteta u upravljanju projektima uključivanja i zahtjevima za pristupačnost, promicanje uključivanja u cijeloj organizaciji, informiranje i podupiranje sudionika prije, tijekom i nakon projekta.

([1]) SL L 189, 28.5.2021., str. 1. Dalje u tekstu: „Uredba o Erasmusu+".

([2]) SL L 202, 8.6.2021., str. 32. Dalje u tekstu: „Uredba o Europskim snagama solidarnosti". Programi Erasmus+ i Europske snage solidarnosti dalje u tekstu zajednički se nazivaju i „programi".

([3]) Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+" : programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

([4]) Uredba (EU) 2021/817 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013(SL L 189, 28.5.2021., str. 1.).

([5]) U Uredbi o Erasmusu+ „osobe s manje mogućnosti" definirane su u članku 2. točki 25., a u Uredbi o Europskim snagama solidarnosti „mladi s manje mogućnosti" definirani su u članku 2. točki 4. na gotovo jednak način. U ovoj se Odluci nazivaju i „sudionici s manje mogućnosti".

([6]) Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

(4) U nekim slučajevima osobe s manje mogućnosti vjerojatno će iz financijskih razloga rjeđe sudjelovati u programima, bilo zbog svojeg ekonomskog položaja ili zbog toga što bi njihova konkretna situacija dovela do viših troškova sudjelovanja, što je često slučaj s osobama s invaliditetom. U takvim bi se slučajevima njihovo sudjelovanje moglo olakšati ciljanom financijskom potporom.

(5) Nedovoljna informiranost o dostupnosti namjenskih mjera za osobe s manje mogućnosti može dovesti do rjeđeg sudjelovanja tih ciljnih skupina. Potrebno je više raditi na informiranju i povećati njihovu informiranost i osviještenost o postojećim mogućnostima i tome kako im pristupiti.

(6) Organizacije se potiču da uzimaju u obzir uključivanje i raznolikost u skladu sa svojim potrebama i potrebama zajednice. Osoblje koje se posebno bavi pitanjima uključivanja i raznolikosti te radi s osobama s manje mogućnosti unutar jedne organizacije može imati koristi od suradnje s kolegama iz drugih organizacija kako bi poduprli osobe s manje mogućnosti. Kako bi im se pomoglo u povećanju kapaciteta, moguće je organizirati različite oblike potpore, kao što su tečajevi osposobljavanja, prilike za uzajamno učenje i praćenje rada.

(7) Učinkovit pristup za pružanje potpore sudionicima s manje mogućnosti važan je za uklanjanje prepreka njihovu potpunom sudjelovanju u programima.

(8) Uključivanje i raznolikost dio su kriterija za odabir prijava za financiranje i za dodjelu financijske potpore. Kvalitetnim projektima u kojima se aktivno nastoji pronaći rješenje za uključivanje i raznolikost te koji uključuju sudionike s manje mogućnosti može se dati prednost u postupku dodjele bespovratnih sredstava.

(9) Osobe s manje mogućnosti trebalo bi informirati u njihovim osobnim okruženjima, a pristup prilagoditi njihovim konkretnim potrebama za informacijama i pristupačnošću. Važni čimbenici uspjeha pri davanju informacija nedovoljno zastupljenim skupinama su suradnja s dionicima koji rade s tim ciljnim skupinama i uključenost korisnika na lokalnoj i regionalnoj razini.

(10) Namjenske aktivnosti praćenja uz upotrebu skupa posebnih pokazatelja trebale bi osigurati kvalitativne i kvantitativne podatke za postupnu potporu strateškoj i usmjerenijoj upotrebi raspoloživog proračuna u okviru programâ.

(11) Mjere uključivanja možda su već uspostavljene u nacionalnom kontekstu. Komplementarnost i sinergije s mjerama uspostavljenima ovim okvirom mogu pridonijeti postizanju većeg učinka u informiranju i podupiranju sudionika s manje mogućnosti.

(12) U ovoj Odluci i povezanim akcijskim planovima za uključivanje trebalo bi poštovati temeljna prava i pridržavati se načela priznatih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima ([7]). Trebalo bi osigurati i potpuno poštovanje prava na nediskriminaciju i promicanje primjene članka 21. Povelje.

(13) Akteri uključeni u postupak povećanja uključivanja i raznolikosti programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti heterogeni su i pridonose razvoju ideja i novih ili poboljšanih mehanizama te djeluju kao glavni promicatelji rada na povećanju uključivanja i raznolikosti,

([7]) Dalje u tekstu: „Povelja”.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Odlukom uspostavlja se okvir za mjere uključivanja za programe Erasmus+ i Europske snage solidarnosti za razdoblje višegodišnjeg financijskog okvira 2021.–2027.

2. Njome se utvrđuju ciljevi okvira te djelovanja i mehanizmi koje je potrebno provesti.

Članak 2.

Ciljevi okvira za mjere uključivanja

1. Opći je cilj okvira za mjere uključivanja olakšati pristup programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti osobama s manje mogućnosti, osigurati uspostavu mjera kojima se uklanjaju prepreke koje mogu sprječavati takav pristup i služiti kao osnova za daljnje provedbene smjernice kako je utvrđeno u Prilogu. Prema načelu da programi moraju biti pristupačni za sve, neovisno o preprekama koje se mogu naći pred ljudima, cilj je da se nikoga ne zapostavi i da se pridonese uključivijim društvima.

2. Okvir za mjere uključivanja ima četiri posebna cilja:

(a) postavljanje uključivanja i raznolikosti kao međusektorskog prioriteta i vodećeg načela;

(b) osiguravanje ponude uključivih značajki i mehanizama u okviru izrade programâ i proračuna dodijeljenog aktivnostima u okviru programâ te da se u svim fazama upravljanja programima naglasak stavlja na uključivanje i raznolikost;

(c) uspostava zajedničkog poimanja toga tko se može smatrati osobom s manje mogućnosti i poticanje pozitivnog pristupa raznolikosti;

(d) potpora organizacijama korisnicama u pokretanju kvalitetnijih projekata kojima se uzima u obzir uključivanje i raznolikost te u osmišljavanju i provedbi projekata na uključiviji i raznolikiji način.

3. U Prilogu ovoj Odluci naveden je nepotpun popis djelovanja koja je Komisija poduzela i koja će poduzeti kako bi pružila smjernice za provedbu mjera uključivanja u programima Erasmus+ i Europske snage solidarnosti.

POGLAVLJE II.

MJERE UKLJUČIVANJA

Članak 3.

Formati učenja

Programi nude fleksibilne i pristupačne formate učenja kako bi se omogućilo informiranje velikih ciljnih skupina i time povećala integracija osoba s manje mogućnosti u aktivnosti za obrazovanje i osposobljavanje, mlade, sport i solidarnost.

Članak 4.

Potpora sudionicima s manje mogućnosti

Dostupni su i primjereno se financiraju mehanizmi za odgovarajuću pripremu i potporu sudionicima s manje mogućnosti prije, tijekom i nakon njihova sudjelovanja u programima, kao što su pripremni posjeti, jezična potpora, pojačano mentorstvo i usmjeravanje.

Članak 5.

Potpora organizacijama

Uspostavljaju se mehanizmi za:

(a) potporu organizacijama u ostvarenju uključivanja, pogotovo s obzirom na organizacijski razvoj, pristupačnost i interakciju sa sudionicima s manje mogućnosti prije, tijekom i nakon projekta. To može biti u obliku aktivnosti potpore osoblju koje se posebno bavi pitanjima uključivanja i raznolikosti u organizacijama, kao što su mogućnosti za osposobljavanje i tematsko umrežavanje, radi suradnje na pružanju potpore osobama s manje mogućnosti i osiguravanju uključivih postupaka odabira;

(b) potporu organizacijama u njihovoj važnoj ulozi informiranja i jačanja svijesti potencijalnih sudionika s manje mogućnosti o različitim mogućnostima i mehanizmima potpore koje im se nude u okviru programâ.

Članak 6.

Financijska potpora

1. U okviru programâ pružaju se odgovarajuće razine financijske potpore sudionicima s manje mogućnosti, čime se pridonosi uklanjanju prepreka koje sprječavaju njihovo sudjelovanje u aktivnostima programâ ravnopravno s ostalim osobama. To uključuje razmatranje najprimjerenijih mehanizama za dodjelu takve potpore.

2. Programima se osigurava dostupnost pojačane financijske potpore za organizacije koje rade sa sudionicima s manje mogućnosti jer se prepoznaje dodatan napor koji se ulaže u to da se te ciljne skupine djelotvorno uključe u projektne aktivnosti programâ.

Članak 7.

Postupak odabira

U postupku dodjele bespovratnih sredstava može se dati prednost kvalitetnim projektima u kojima se aktivno nastoji pronaći rješenje za uključivanje i sudjelovanje sudionika s manje mogućnosti.

Članak 8.

Prilagođenost dokumenata programa korisnicima

Osigurava se da su dokumenti za podnošenje zahtjeva i referentni dokumenti prilagođeni korisnicima te pristupačni i dostupni na različitim jezicima. Ti dokumenti imaju jasnu strukturu i napisani su jednostavnim jezikom kako bi odgovarali potrebama osoba s manje mogućnosti.

Članak 9.

Aktivnosti osposobljavanja

U okviru programâ može se pružiti financiranje kako bi se ponudile aktivnosti osposobljavanja usmjerene na uključivanje osoba s manje mogućnosti namijenjene, među ostalim, stručnjacima, djelatnicima, osoblju organizacija i sudionicima. Te aktivnosti osposobljavanja usmjerene su na stvaranje mogućnosti za razmjenu primjera dobre prakse, razvoj kompetencija i poticanje inovativnih ideja povezanih s mjerama uključivanja.

Članak 10.

Pristup za pružanje potpore

Programi pružaju kvalitativnu potporu za mjere uključivanja putem nacionalnih agencija za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti te Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA), kao i putem struktura kao što su resursni centri za potporu, napredno učenje i mogućnosti za osposobljavanje (SALTO – Inclusion and Diversity).

Članak 11.

Komunikacijske aktivnosti

Informiranje i jačanje svijesti o mogućnostima koje se nude u programima i mehanizmima za potporu uključivanju možda će trebati organizirati i prilagoditi kontekstu pojedine zemlje i sektora za svaku kategoriju sudionika s manje mogućnosti. Kako bi se to postiglo, provedbene organizacije potiče se da daju primjerene i pristupačne informativne materijale, uspostavljaju različite kanale za obavješćivanje i informiranje, dijele primjere dobre prakse i proaktivno se usmjeravaju na organizacije aktivne u području uključivanja i raznolikosti te uspostavljaju kontakt s njima. Te zadaće posebno izvršavaju nacionalne agencije za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti. Kako bi se poduprla provedba tih zadaća, u nacionalnim agencijama imenuju se dužnosnici za uključivanje i raznolikost.

POGLAVLJE III.

PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE

Članak 12.

Aktivnosti praćenja

1. Za vrijeme trajanja programâ Komisija, nacionalne agencije za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti i EACEA prikupljaju relevantne podatke iz kombinacije izvora, kao što su informatički alati kojima se podupire provedba programâ ili ankete za sudionike.

2. Komisija izvršava zadaće praćenja uz pomoć nacionalnih agencija za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti i EACEA-e te putem *ad hoc* analize, uz poštovanje primjenjivih pravila o zaštiti podataka i postupaka za obradu osjetljivih osobnih podataka.

Članak 13.

Akcijski planovi za uključivanje

1. Nacionalne agencije za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti kao sastavni dio svojih programa rada izrađuju akcijske planove za uključivanje, na temelju ovog okvira za mjere uključivanja, a posebnu pozornost posvećuju specifičnim izazovima u pogledu pristupa programima u nacionalnom kontekstu. Redovito izvješćuju Komisiju o postignutom napretku u provedbi svojeg akcijskog plana za uključivanje.

2. Komisija redovito prati provedbu tih akcijskih planova za uključivanje.

3. Komisija prema potrebi iznosi preporuke i primjedbe nacionalnim agencijama o njihovim akcijskim planovima za uključivanje radi poboljšanja izrade, provedbe i praćenja sadržaja tih akcijskih planova.

Članak 14.

Izvješćivanje

Komisija redovito objavljuje izvješća o postignutom napretku u provedbi mjera uključivanja, u prvom redu putem evaluacije programâ u sredini programskog razdoblja i godišnjih aktivnosti izvješćivanja.

Članak 15.

Komplementarnost i sinergije

1. Pri provedbi mjera uključivanja nacionalne agencije mogu osigurati komplementarnost s drugim postojećim nacionalnim mjerama za uključivanje kako bi se povećao učinak tih nastojanja za sudionike s manje mogućnosti.

2. Traže se sinergije s drugim financijskim sredstvima Unije i nacionalnim financijskim sredstvima kako bi se omogućio veći učinak i pojačana potpora osobama s manje mogućnosti.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Zajedničko stvaranje

1. Ove mjere kojima se u programima nastoji povećati uključivanje i raznolikost provode se u duhu zajedničkog stvaranja, u stalnom dijalogu s relevantnim dionicima, posebno međunarodnim i nacionalnim organizacijama i mrežama aktivnima u području uključivanja i raznolikosti, stručnjacima, djelatnicima i samim sudionicima, nacionalnim agencijama za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, EACEA-om, resursnim centrima SALTO, Odborom Erasmus+ i predstavnicima drugih institucija Unije.

2. Taj dijalog može se odvijati u najrazličitijim okruženjima, od europskih događanja do *ad hoc* radnih skupina, ciljanih savjetovanja i mogućnosti za osposobljavanje i umrežavanje –i to fizički, putem interneta ili kombinacijom navedenog.

Članak 17.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. listopada 2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Smjernice za provedbu mjera uključivanja za programe Erasmus+ i Europske snage solidarnosti

Komisija, uz savjetovanje s dionicima, može doraditi pojedinosti za provedbu mjera uključivanja utvrđenih u ovoj Odluci u provedbenim smjernicama, koje će se dopunjavati i ažurirati za vrijeme trajanja programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti 2021.–2027.

Sljedeće smjernice mogu se sastaviti i postupno prilagođavati u okviru redovitog programskog ciklusa:

1. **referentni dokumenti programa**: Komisija dionicima može dati smjernice o modalitetima provedbe mjera uključivanja i raznolikosti u dokumentima kao što su poziv na podnošenje prijedloga i vodiči kroz program, u smjernicama za stručnjake koji ocjenjuju projektne prijedloge te u obrascima zahtjeva i drugim tehničkim dokumentima, kao što je Strategija za uključivanje i raznolikost ([1]);

2. **aktivnosti u okviru upravljanja nacionalnih agencija za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti:** kao dio njihova periodičnog postupka procjene, nacionalne agencije daju informacije o učinku njihovih nacionalnih planova u području uključivanja i raznolikosti te o tome kako oni pridonose općim ciljevima programâ u pogledu uključivanja i raznolikosti na razini Unije;

3. **komunikacijski materijali i strateške smjernice**: osim referentnih dokumenata programa, Komisija može izraditi dodatne smjernice s korisnim preporukama, uspješnim primjerima i dobrim praksama upućene nacionalnim agencijama za Erasmus+ i Europske snage solidarnosti i Europskoj izvršnoj agenciji za obrazovanje i kulturu (EACEA), organizacijama korisnicama i potencijalnim sudionicima s manje mogućnosti kako bi kvalitativno poduprla provedbu mjera uključivanja i raznolikosti te ukazala na različite ponuđene mogućnosti. Ti materijali i smjernice izrađuju se zajedno s relevantnim dionicima u tom području.

Prema potrebi, Komisija uz potporu relevantnih provedbenih struktura osigurava širok doseg materijala iz drugog podstavka točke 3. To čini putem namjenskih internetskih stranica, kanala društvenih medija i drugih oblika komunikacije kako bi se osigurala vidljivost i osviještenost potencijalnih korisnika i sudionika s manje mogućnosti te kako bi se promicalo aktivno sudjelovanje tih potencijalnih korisnika i sudionika s manje mogućnosti u postupku zajedničkog stvaranja uključivijih i raznolikijih programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti.

([1]) https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_en.